

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

NGUYỄN THỊ LAN

VĂN PHÒNG ỦY BAN NHÂN DÂN
TỈNH THÁI NGUYÊN TRONG KHÁNG CHIẾN
CHỐNG MỸ CỨU NƯỚC (1954-1975)

LUẬN VĂN THẠC SĨ NHÂN VĂN

Thái Nguyên, năm 2014

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

NGUYỄN THỊ LAN

**VĂN PHÒNG ỦY BAN NHÂN DÂN
TỈNH THÁI NGUYÊN TRONG KHÁNG CHIẾN
CHỐNG MỸ CỨU NƯỚC (1954-1975)**

Chuyên ngành: Lịch sử Việt Nam

Mã ngành: 60220313

LUẬN VĂN THẠC SĨ NHÂN VĂN

Người hướng dẫn khoa học: GS.TS Nguyễn Ngọc Cơ

Thái Nguyên, năm 2014

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi. Các số liệu trong luận văn là trung thực, chưa từng được công bố ở bất cứ công trình khoa học nào.

Thái Nguyên, tháng 8 năm 2014

Tác giả luận văn

Nguyễn Thị Lan

LỜI CẢM ƠN

Trong quá trình thực hiện đề tài tôi đã nhận được sự giúp đỡ nhiệt tình và sự đóng góp quya báu của nhiều cá nhân và tập thể, đã tạo điều kiện để tôi hoàn thành luận văn.

Tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới GS.TS Nguyễn Ngọc Cơ, người thầy đã trực tiếp, tận tình hướng dẫn tôi trong suốt quá trình nghiên cứu để hoàn thành luận văn này.

Tôi xin bày tỏ lòng biết ơn tới các thầy cô giáo khoa Lịch sử, khoa Sau đại học - trường Đại học sư phạm Thái Nguyên đã tạo điều kiện giúp đỡ tôi trong quá trình học tập và hoàn thành luận văn.

Xin gửi lời cảm ơn đến Ban Tuyên giáo Tỉnh ủy Thái Nguyên, Trung tâm lưu trữ Sở Nội vụ tỉnh Thái Nguyên, Ban Chỉ huy Quân sự Tỉnh Thái Nguyên đã tạo điều kiện thuận lợi, giúp đỡ tôi trong quá trình thu thập tài liệu để hoàn thành luận văn.

Cuối cùng xin chân thành cảm ơn gia đình, bạn bè đã giúp đỡ, động viên, khuyến khích tôi trong suốt quá trình học tập và nghiên cứu.

Thái Nguyên, tháng 8 năm 2014

Tác giả luận văn

Nguyễn Thị Lan

MỤC LỤC

Trang

Trang phụ bìa	
Lời cam đoan	i
Lời cảm ơn.....	ii
Mục lục	iii
MỞ ĐẦU	1
1. Lí do chọn đề tài.....	1
2. Lịch sử nghiên cứu vấn đề	2
3. Đối tượng, phạm vi nghiên cứu, nhiệm vụ của đề tài	4
4. Nguồn tư liệu, phương pháp nghiên cứu.....	5
5. Đóng góp của luận văn.....	5
6. Kết cấu luận văn:.....	5
Chương 1. KHÁI QUÁT VỀ TỈNH THÁI NGUYÊN VÀ VĂN PHÒNG ỦY BAN NHÂN DÂN TỈNH	6
1.1 Mảnh đất và con người Thái Nguyên	6
1.2 Sự hình thành của Văn phòng UBND tỉnh Thái Nguyên.....	13
1.3 Vai trò, chức năng, nhiệm vụ của Văn phòng UBND tỉnh.	21
Chương 2. VĂN PHÒNG ỦY BAN HÀNH CHÍNH TỈNH THÁI NGUYÊN THỜI KỲ SAU NGÀY HÒA BÌNH LẬP LẠI (1954-1965)	27
2.1 Văn phòng Ủy ban Hành chính tỉnh thời kỳ khôi phục, cải tạo xây dựng kinh tế, xã hội và chống địch cường ép di cư (1954 – 1960)	27
2.2 Văn Phòng Ủy ban Hành chính tỉnh phục vụ nhiệm vụ chỉ đạo thực hiện kế hoạch Nhà nước 5 năm lần thứ nhất (1961- 1965).....	38
Chương 3. VĂN PHÒNG ỦY BAN HÀNH CHÍNH TỈNH BẮC THÁI TRONG THỜI KỲ TRỰC TIẾP CHỐNG MỸ CỨU NƯỚC (1965- 1975) ...	51
3.1 Văn phòng ủy ban Hành chính tỉnh phục vụ nhiệm vụ chỉ đạo vừa giữ vững phát triển sản xuất, vừa trực tiếp phục vụ chiến đấu chống cuộc chiến tranh phá hoại lần thứ nhất của đế quốc Mỹ (1965-1968).....	51

3.2 Văn phòng Ủy ban Hành chính tỉnh phục vụ nhiệm vụ động viên tuyển quân chi viện chiến trường , tiếp tục khôi phục kinh tế xã hội (1968 – 1972).....	62
3.3 Văn phòng Ủy ban hành chính tỉnh trực tiếp phục vụ chiến đấu chống cuộc chiến tranh phá hoại lần thứ 2 của đế quốc Mỹ và đánh thắng hoàn toàn giặc Mỹ xâm lược (1972- 1975).....	70
KẾT LUẬN	79
TÀI LIỆU THAM KHẢO	83
PHỤ LỤC	86

MỞ ĐẦU

1. Lí do chọn đề tài

Thái Nguyên - Thủ đô gió ngàn, chiến khu Việt Bắc, nơi đã diễn ra rất nhiều sự kiện lịch sử quan trọng của dân tộc. Mảnh đất vùng Đông Bắc này của Tổ quốc còn từng là nơi làm cho rất nhiều kẻ thù phải run sợ, chùn bước trước thành lũy hiên ngang, bất khuất của chiến khu Việt Bắc. Đây cũng là nơi sản sinh ra những mẻ gang thép đầu tiên cho nền công nghiệp trẻ của đất nước Việt Nam Xã hội chủ nghĩa.

Cách mạng Tháng Tám thành công, nước Việt Nam dân chủ cộng hoà ra đời đã khẳng định sự lãnh đạo đúng đắn sau mười lăm năm ra đời của Đảng Cộng Sản Việt Nam. Cũng từ đó, chính quyền cách mạng đã được thành lập ở nhiều địa phương trong cả nước. Cùng với bối cảnh chung của đất nước, chính quyền cách mạng tỉnh Thái Nguyên (Ủy ban nhân dân Cách mạng lâm thời tỉnh Thái Nguyên) cũng được ra đời ngày 28/8/1945. Kể từ đó, dưới sự lãnh đạo của Tỉnh uỷ Thái Nguyên, Ủy ban Nhân dân tỉnh Thái Nguyên đã trực tiếp chỉ đạo các ngành, các cấp trong tỉnh vượt qua muôn vàn khó khăn thử thách để hoàn thành xuất sắc mọi nhiệm vụ được giao, góp phần xứng đáng vào thắng lợi chung của tỉnh trong hai cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp (1945 – 1954) và đế quốc Mĩ (1954 – 1975) xâm lược. Trong thắng lợi chung đó có sự góp sức vô cùng quan trọng của bộ máy Văn phòng Ủy ban Nhân dân tỉnh, đó là cơ quan tham mưu, tổng hợp giúp Ủy ban Nhân dân thực hiện các hoạt động chung.

Trong cuộc kháng chiến chống Mĩ vĩ đại của dân tộc, Văn phòng đã thể hiện rõ vai trò quan trọng của mình trong công tác phục vụ nhiệm vụ khôi phục kinh tế, hàn gắn vết thương chiến tranh, đặc biệt là nhiệm vụ trực tiếp chống đế quốc Mĩ mở rộng đánh phá Miền Bắc xã hội chủ nghĩa.

Trải qua gần 70 năm hình thành và phát triển, Văn phòng Ủy ban Nhân dân tỉnh cũng đã diễn ra rất nhiều những biến đổi thăng trầm cùng lịch sử đất

nước, đã góp sức mình vào công cuộc bảo vệ, xây dựng và phát triển nước nhà, đó là sự đóng góp vô cùng to lớn, có khi phải đổ cả máu để làm nên những thắng lợi vẻ vang ngày hôm nay. Việc nghiên cứu đề tài này còn nhằm làm rõ hơn truyền thống lịch sử, văn hoá của Văn phòng Ủy ban Nhân dân tỉnh, từ đó còn nhằm phục vụ công tác tuyên truyền, giáo dục truyền thống, phát huy lòng tự hào trong đội ngũ cán bộ, nhân viên làm công tác văn phòng. Một số nội dung của luận văn có thể sử dụng làm tài liệu tham khảo trong giảng dạy lịch sử của ngành, địa phương.

Xuất phát từ những lí do trên, tôi mạnh dạn chọn đề tài “ Văn phòng Ủy ban Nhân dân tỉnh Thái Nguyên trong kháng chiến chống Mỹ (1954 – 1975)” làm đề tài luận văn thạc sĩ.

2. Lịch sử nghiên cứu vấn đề

Ngày 28/8/ 1945, Chính phủ lâm thời của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa do Chủ tịch Hồ Chí Minh đứng đầu đã tuyên cáo trước quốc dân đồng bào và toàn thế giới về việc thành lập Chính phủ nước Việt Nam mới. Cũng trong thời gian đó, một cơ quan đầu não giúp việc cho Chính phủ lâm thời và Chủ tịch Hồ Chí Minh đã được thành lập. Do lúc bấy giờ, chính quyền Việt Nam Dân chủ Cộng hòa chưa ổn định, áp lực về ngoại xâm rất lớn, nên tổ chức cũng như nhân sự của cơ quan này được giữ bí mật. Đến ngày 26/7/1960, Chủ tịch Hồ Chí Minh mới ra Lệnh số 18-LCT công bố Luật Tổ chức Hội đồng Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa, trong đó chính thức thành lập Văn phòng Phủ Thủ tướng- cơ quan tham mưu giúp việc cho Chính phủ. Kể từ khi ra đời, Văn phòng chính là cánh tay đắc lực giúp cho lãnh đạo có thể chỉ đạo sâu sát mọi công việc trong cơ quan.

Kể từ khi ra đời, với vai trò quan trọng, lĩnh vực Văn phòng cũng đã được nhiều tác giả quan tâm nghiên cứu, đề cập đến trong các cuộc hội thảo, hay trong các bài viết, các tác phẩm của mình.

Kỷ yếu Hội thảo khoa học “Quản trị Văn phòng - Lí luận và thực tiễn”, nxb Đại học Quốc gia Hà Nội, 2005, PGS.TS Đào Xuân Chúc đã đề cập đến

một số vấn đề cơ bản của văn phòng như những quan niệm về văn phòng, các chức năng, nhiệm vụ cơ bản của văn phòng. Trong đó tác giả nhấn mạnh đến tầm quan trọng và sự hiện diện của công việc văn phòng ở khắp mọi nơi trong các cơ quan, tổ chức, xí nghiệp.

Cuốn Giáo trình “ Quản trị Văn phòng”, NXB Đại học kinh tế Quản trị, 2012 cũng đã đề cập đến các vấn đề chung của văn phòng và tổ chức văn phòng, các nhiệm vụ cơ bản của văn phòng như tổ chức công tác thông tin của văn phòng, quản lí thời gian làm việc, tổ chức tiếp khách, hội họp, hội nghị...

Ngoài những vấn đề cơ bản của Văn phòng được đề cập ở trên, thì Văn phòng của Bộ, cơ quan ngang Bộ, cơ quan thuộc Chính phủ có vị trí, vai trò đặc biệt quan trọng trong bộ máy của Bộ. Tác phẩm “ Tổ chức và Hoạt động của Văn phòng Bộ, cơ quan ngang Bộ, cơ quan thuộc Chính phủ” của tác giả Văn Tất Thu, Nxb Chính trị Quốc gia- Sự thật, Hà Nội 2011, tác giả đã đi sâu phân tích các cơ sở lí luận, kinh nghiệm thực tiễn và thực trạng về vị trí, vai trò, chức năng, nhiệm vụ của Văn phòng Bộ, cơ quan ngang Bộ, cơ quan thuộc Chính phủ. Trong tác phẩm này, tác giả cũng phân tích cơ sở khoa học tổ chức bộ máy, nguồn nhân lực của những cơ quan này, đồng thời đề xuất một số giải pháp để đổi mới, hoàn thiện mô hình tổ chức bộ máy, tuyển dụng, bố trí, sử dụng nguồn nhân lực của những cơ quan này. Nhìn chung thì đây được coi là cuốn sách chuyên khảo được tác giả biên soạn trên cơ sở các kết quả nghiên cứu khoa học và kinh nghiệm thực tiễn qua nhiều năm làm công tác văn phòng nên mang tính rất thực tế.

Tác giả Nguyễn Hữu Tri cũng có nhiều công trình nghiên cứu trong lĩnh vực Văn phòng và Quản trị Văn phòng, đặc biệt trong cuốn sách “ Quản trị Văn phòng”, Nxb Khoa học và Kỹ thuật, Hà Nội, 2005, tác giả đề cập đến các khái luận về Văn phòng và Quản trị Văn phòng, cơ cấu tổ chức của Văn phòng, đồng thời phân tích, đánh giá về các hoạt động của công tác Văn phòng.

Hầu hết các công trình đều chủ yếu tìm hiểu về lĩnh vực Văn phòng một cách chung nhất, cho đến nay, vẫn chưa có công trình nào nghiên cứu về Văn phòng trong hoạt động kháng chiến chống đế quốc Mỹ xâm lược. Cho nên, việc đi sâu tìm hiểu về những công việc mà Văn phòng Ủy ban nhân dân đã làm trong cuộc kháng chiến chống Mỹ cứu nước (1954- 1975) ở Thái Nguyên là hết sức mới mẻ và cần thiết.

Mặc dù vậy, các công trình nghiên cứu trong lĩnh vực Văn phòng của các tác giả trên là những nguồn tài liệu tham khảo quan trọng và quý giá để nghiên cứu thêm, giúp tôi hoàn thành luận văn này.

3. Đối tượng, phạm vi nghiên cứu, nhiệm vụ của đề tài

3.1. Đối tượng nghiên cứu

- Luận văn tập trung nghiên cứu về hoạt động của văn phòng Ủy ban Nhân dân tỉnh Thái Nguyên

3.2. Phạm vi nghiên cứu

- Về thời gian: Luận văn nghiên cứu từ năm 1954, khi miền Bắc hoàn toàn giải phóng, đi lên Chủ nghĩa xã hội đến năm 1975, khi đất nước ta đã đánh bại được đế quốc Mỹ xâm lược, thống nhất nước nhà về một mối.

- Về không gian: Nghiên cứu những hoạt động của Văn phòng Ủy ban Nhân dân tỉnh Thái Nguyên.

3.3. Nhiệm vụ của đề tài

- Nghiên cứu, tìm hiểu về tổ chức hoạt động, chức năng, nhiệm vụ của Văn phòng Ủy ban Nhân dân tỉnh.

- Đi sâu tìm hiểu, phân tích, đánh giá về những công việc mà Văn phòng Ủy ban Nhân dân tỉnh đã làm dưới sự chỉ đạo của Hội đồng Nhân dân, Ủy ban Nhân dân tỉnh.

- Rút ra được những bài học kinh nghiệm để vận dụng, làm tốt công tác Văn phòng Ủy ban Nhân dân tỉnh trong thời kì thực hiện đường lối đổi mới của Đảng về Công nghiệp hoá, Hiện đại hoá đất nước.